

ELi ja USA vaheline kaubandus: kuidas võivad tollimaksud Euroopat mõjutada

Mis juhtub, kui USA kehtestab tollimaksud ELi toodetele? Loe rohkem ELi ja USA vahelisest kaubandusest ning mida saaks EL kaubandussõja korral teha.

Kõrgemad tollimaksud

Pärast USA presidendi Donald Trumpi lubadust kehtestada Euroopa kaupadele senisest kõrgemad tollimaksud, on ELi ja USA vaheline kaubandus ELi tegevuskavas tähtsal kohal. Kõrgemate tollimaksude põhjuseks on Euroopas USA tehnoloogiaettevõtete vastu rakendatud meetmed ja kaubandusdefitsiit.

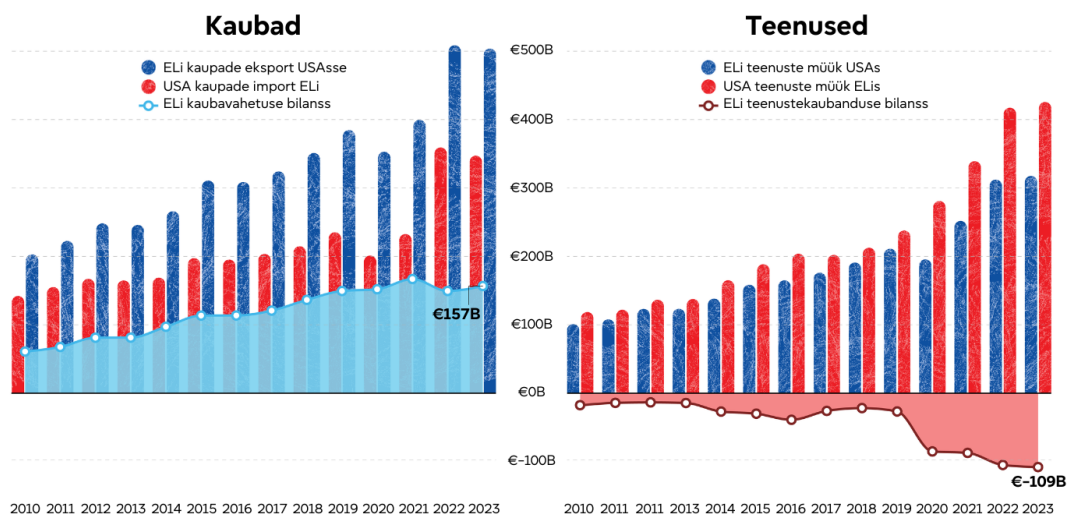
Terase ja alumiiniumi import

Alates 12. märtsist hakkavad kehtima 25-protsendilised tollimaksumäärad terase- ja alumiiniumiimpordile, mis mõjutavad paljusid ELi ettevõtteid. EL lubas reageerida „kindlate ja proportsionaalsete“ vastumeetmetega.

ELi ja USA vahelise kaubanduse tähtsus

2023. aastal oli ELil kaubandusbilansi ning USA-l teenustekaubanduse bilansi ülejääk. Kokkuvõttes oli ELil kaubandussuhetes USAGA 48 miljardi euro suurune ülejääk, kuid see moodustas vaid 3% 1,6 triljoni euro suurusest kaubavoost.

ELi ja USA vaheline kaubavahetus ja teenustekaubandus 2010–2023, miljardites eurodes

Allikas: Eurostat [ds-059331, bop_its6_det]

Kaubad

USA oli ELi kõige olulisem ekspordisihikoht ja tähtsuselt teine impordipartner. Eurostati

andmetel oli 2023. aastal ELi ja USA kaubavahetuse ülejääk 157 miljardit eurot.

2022. aastal oli EL USA kaupade ekspordipartneritest teisel kohal ning tähtsaim kaupade impordi puhul.

Teenused

2023. aastal oli USA ELi suurim partner [teenuste ekspordis](#) ja impordis.

2022. aastal oli aga EL USA suurim teenuste ekspordi- kui ka impordipartner.

Eurostati andmetel oli ELil 2023. aastal [109 miljardi eurone puudujääk teenustekaubanduses](#).

Further information

[Loe rohkem ELi ja USA vahelisest kaubandusest](#)

Mõju Euroopale

Kui USA kehtestaks tollimaksud ELi toodetele, muutuksid need kallimaks ja neid müüduks vähem. Kui aga EL kehtestaks tollid USA toodetele, muutuksid need ELi tarbijate jaoks kallimaks.

Samuti võib ELi jaoks probleeme tekitada ka see, kui USA otsustaks tollimaksud mujal maailmas kehtestada. Mõjutatud riigid võivad otsustada suunata oma tooted, mis muutuksid USAs müümiseks liiga kalliks, Euroopasse ümber. See ohustaks ELi ettevõtete konkurentsivõimet. Kuna maailmamajandus on omavahel tihedalt seotud, võib see häirida paljude ELi ettevõtete tarneahelat, mis raskendab kindlate toodete hankimist mõistliku hinnaga.

Kõrgemate tollimaksudega seotud teadmatus ja nende mõju tekitaksid ka palju ebakindlust ettevõtjatele, kes võivad seejärel otsustada investeeringud edasi lükata.

Võimalikud tollimaksud võivad siiski ajendada riike otsima tihedamaid sidemeid ELiga, et tasakaalustada USA uut lähenemisviisi tollide tõstmisele.

ELil on juba kaubanduslepingud erinevate riikide ja piirkondadega, mis toob kaasa suurema valiku tarbijate jaoks, madalamad hinnad ning rohkem töökohti.

Loe rohkem

[Kaubanduslepingud: millega Euroopa Liit praegu tegeleb](#)
[Kuidas võtta globaliseerumisest maksimum?](#)

ELi võimalikud vastusammud

Tõenäoliselt alustab EL läbirääkimistega. Kokkuleppe saavutamine tooks vähem kahju kui tollimaksude kehtestamine.

11. veebruaril 2025 tehtud avalduses ütles Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen: „EL tegutseb oma majandushuvide kaitseks. Me kaitseme oma töötajaid, ettevõtjaid ja tarbijaid.“ Von der Leyen rõhutas, et põhjendamatud tollimaksud ELis ei jää vastuseta.

Komisjon hoiatas, et tollimaksude kehtestamine oleks ebaseaduslik ja majanduslikult kahjulik ning sellega maksustaks USA oma kodanikke, suurendaks ettevõtjate kulusid ja kiirendaks inflatsiooni.

Kui EL ei jõua USAGA tollimaksude vältimises kokkulepele, on mitmesuguseid meetmeid, mida EL saab kasutada enda kaitsmiseks.

EL võib kehtestada USAst tulevatele kaupadele vastutariifid. Samuti võib EL esitada kaebuse Maailma Kaubandusorganisatsioonile, kui leiab, et USA rikub oma eeskirju.

EL on vastu võtnud [survestamisvastase määruse](#), mille eesmärk on võimaldada ELil leida lahendus kaubanduskonfliktidele läbirääkimiste teel.

Viimase abinõuna võib EL kohaldada kolmandate riikide suhtes vastumeetmeid, nagu kaubandus-, investeerimis- ja rahastamispiirangute kehtestamine.

Further information

[Kaubandussõjad: millised on ELi kaubanduse kaitsemeetmed?](#)

Mida Euroopa Parlament nõuab?

Juba enne Trumpi tagasivalimist 2024. aasta novembris [arutas parlament, kuidas mõjutaks see ELi-USA koostööd](#).

Samal nädalal, kui Trump USA presidendiks vannutati, [kutsusid juhtivad parlamendiliikmed üles jätkama Atlandi-üleest koostööd](#): „Euroopa Parlament on valmis andma oma panuse Atlandi-ülese sideme tugevdamisse. Me jätkame tihedat koostööd USA sõpradega kongressis, USA uue valitsuse, samuti kuberneride ja osariikide seadusandjatega, et USA ja ELi partnerlust veelgi tugevdada.“

12. veebruaril 2025 [arutas parlament president Trumpi lubadust kehtestada ELile kõrgemad tollimaksud](#) nõukogu ja komisjoni esindajatega.

Poola Euroopa Liidu asjade minister Adam Szapka ütles: „Me usume jätkuvalt, et avatud reeglitel põhinev ja õiglane rahvusvaheline kaubandus on eelkõige hea jõud. Uute turgude avamisega suurendab kaubandus mastaabisäästu, aitab kaasa tootlikkusele ja innovatsioonile ning toetab töökohti.“

Euroopa Komisjoni kaubanduse ja majandusjulgeoleku ning institutsioonidevaheliste suhete ja läbipaistvuse volinik Maroš Šefčovič ütles: „Tariifid on maksud, halvad ettevõtjatele, halvemad tarbijatele. Tollitariifide kehtestamisega maksustab USA oma kodanikke, suurendab oma ettevõtte kulusid ja kiirendab inflatsiooni.“

Euroopa Parlamendi rahvusvahelise kaubanduse komisjoni esimees ja USA alaline raportöör Bernd Lange viitas võimalikele ELi vastutariifidele: „Isaac Newton teadis, et igal tegevusel on reaktsioon.“

USAGA suhtlemiseks loodud delegatsiooni aseesimees Sophie Wilmès ütles: „Tariifide puhul on meie esimene kaitseliin heidutav. Kuigi see ei ole ideaalne lahendus, on Euroopa võimeline vastu seisma, kaitstes oma peamisi valdkondi.“

Lisateave

[USA: majandusnäitajad ja kaubavahetus ELiga](#)
[ELi positsioon maailmakaubanduses \(infograafik\)](#)